

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3622/2023
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мاستиловић, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радомир Бућковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизијама парничних странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3633/22 од 03.02.2023. године, у седници одржаној 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3633/22 од 03.02.2023. године, у ставовима другом, четвртном и петом изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 2770/21 од 01.06.2022. године у делу ставова првог и другог изреке, којима је обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене плате, за период од 19.11.2015. године до 16.09.2018. године, исплати још 1.789.883,50 динара (поред 74.631,80 динара, правноснажно досуђеног ставом првим изреке првостепене пресуде) и то:

- за новембар 2015. године износ од 17.791,90 динара, са законском затезном каматом од 26.12.2015. године до исплате,
- за децембар 2015. године износ од још 7.263,53 динара, са законском затезном каматом од 26.01.2016. године до исплате,
- за јануар 2016. године износ од још 7.263,53 динара, са законском затезном каматом од 26.02.2016. године до исплате,
- за фебруар 2016. године износ од 55.367,79 динара, са законском затезном каматом од 26.03.2016. године до исплате,
- за март 2016. године износ од још 7.263,53 динара, са законском затезном каматом од 26.04.2016. године до исплате,
- за април 2016. године износ од још 7.263,53 динара, са законском затезном каматом од 26.05.2016. године до исплате,
- за мај 2016. године износ од још 43.751,89 динара, са законском затезном каматом од 26.06.2016. године до исплате,
- за јун 2016. године износ од још 43.751,89 динара, са законском затезном каматом од 26.07.2016. године до исплате,

- за јул 2016. године износ од још 43.751,89 динара, са законском затезном каматом од 26.08.2016. године до исплате,
- за август 2016. године износ од још 44.349,48 динара, са законском затезном каматом од 26.09.2016. године до исплате,
- за септембар 2016. године износ од 57.887,89 динара, са законском затезном каматом од 26.10.2016. године до исплате,
- за октобар 2016. године износ од још 44.349,48 динара, са законском затезном каматом од 26.11.2016. године до исплате,
- за новембар 2016. године износ од још 44.349,48 динара, са законском затезном каматом од 26.12.2016. године до исплате и
- за децембар 2016. године износ од 62.162,37 динара, са законском затезном каматом од 26.01.2017. године до исплате,
- за јануар 2017. године износ од још 1.184,72 динара, са законском затезном каматом од 26.02.2017. године до исплате
- за фебруар 2017. године износ од још 1.184,72 динара, са законском затезном каматом од 26.03.2017. године до исплате
- за март 2017. године износ од још 43.750,14 динара, са законском затезном каматом од 26.04.2017. године до исплате
- за април 2017. године износ од још 50.614,33 динара, са законском затезном каматом од 26.05.2017. године до исплате
- за мај 2017. године износ од још 50.614,33 динара, са законском затезном каматом од 26.06.2017. године до исплате
- за јун 2017. године износ од још 50.614,33 динара, са законском затезном каматом од 26.07.2017. године до исплате
- за јул 2017. године износ од још 51.198,20 динара, са законском затезном каматом од 26.08.2017. године до исплате
- за август 2017. године износ од још 51.198,20 динара, са законском затезном каматом од 26.09.2017. године до исплате
- за септембар 2017. године износ од још 51.198,20 динара, са законском затезном каматом од 26.10.2017. године до исплате
- за октобар 2017. године износ од још 51.198,20 динара, са законском затезном каматом од 26.11.2017. године до исплате
- за новембар 2017. године износ од 57.635,83 динара, са законском затезном каматом од 26.12.2017. године до исплате
- за децембар 2017. године износ од 57.231,84 динара, са законском затезном каматом од 26.01.2018. године до исплате
- за јануар 2018. године износ од 58.706,70 динара, са законском затезном каматом од 26.02.2018. године до исплате
- за фебруар 2018. године износ од 57.231,85 динара, са законском затезном каматом од 26.03.2018. године до исплате
- за март 2018. године износ од 63.784,89 динара, са законском затезном каматом од 26.04.2018. године до исплате
- за април 2018. године износ од 60.735,03 динара, са законском затезном каматом од 26.05.2018. године до исплате
- за мај 2018. године износ од 76.014,72 динара, са законском затезном каматом од 26.06.2018. године до исплате
- за јун 2018. године износ од 75.066,60 динара, са законском затезном каматом од 26.07.2018. године до исплате

- за јул 2018. године износ од 69.839,56 динара, са законском затезном каматом од 26.08.2018. године до исплате
- за август 2018. године износ од 63.403,82 динара, са законском затезном каматом од 26.09.2018. године до исплате
- за септембар 2018. године износ од 28.752,20 динара, са законском затезном каматом од 26.10.2018. године до исплате

и да у корист тужиоца на наведене износе за период од 19.11.2015. године до 16.09.2018. године уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, а на основицу неисплаћене разлике по износу односно Тарифи важећој на дан исплате у Фонду, као и у делу става трећег изреке којим је обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од још 276.341,00 динара (поред износа од 26.514,00 динара, правноснажно досуђеног ставом трећим изреке првостепене пресуде) и одбија као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка од 244.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3633/22 од 03.02.2023. године, у ставовима првом, трећем и петом изреке, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3633/22 од 03.02.2023. године, у ставовима првом, трећем и петом изреке.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2770/21 од 01.06.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене плате за период од 19.11.2015. године до 16.09.2018. године, на на основу обављеног рада и временаведеног на раду исплати 1.864.515,30 динара, односно одређене месечне новчане износе, са законском законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе наведено у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да у корист тужиоца на износе из става првог изреке за период од 19.11.2015. године до 16.09.2018. године уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, а на основицу неисплаћене разлике по износу односно Тарифи важећој на дан исплате у Фонду. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 302.855,00 динара, са законском затезном каматом од извршења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3633/22 од 03.02.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у делу ставова првог и другог изреке којима је обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене плате за период од 19.11.2015. године до 16.09.2018. године, на на основу обављеног рада и временаведеног на раду исплати 74.631,80 динара, односно одређене месечне новчане износе у спорном

периоду, са законском законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе наведено у овом ставу изреке, као и да на те износе у корист тужиоца за период од 19.11.2015. године до 16.09.2018. године уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, а на основицу неисплаћене разлике по износу односно Тарифи важећој на дан исплате у Фонду. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је преиначена у преосталом делу ставова првог и другог изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене плате за период од 19.11.2015. године до 16.09.2018. године, на основу обављеног рада и времена проведеног на раду исплати 1.789.883,50 динара, односно одређене месечне новчане износе у спорном периоду, као разлику између износа досуђених ставом првим изреке првостепене пресуде и износа потврђених ставом првим изреке другостепене пресуде, са законском законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе наведено у овом ставу изреке, као и да на те износе у корист тужиоца за период од 19.11.2015. године до 16.09.2018. године уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, а на основицу неисплаћене разлике по износу односно Тарифи важећој на дан исплате у Фонду. Ставом трећим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђено решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде за износ од 26.514,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде у преосталом делу, тако што је одбијен као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка преко износа од 26.514,00 до износа од 302.855,00 динара, за износ од 276.341,00 динара. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 31.680,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, парничне странке су благовремено изјавиле ревизије, и то тужилац побијајући је у ставовима другом, четвртм и петом изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, а тужена побијајући је у ставовима првом, трећем и петом изреке, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, променом члана 404. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду у ставовима другом, четвртм и петом изреке, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду радио на радном месту ... (ОСЛ) у Одељењу за ... у Служби за ... Управе криминалистичке полиције у звању ..., на које место је као запослен у Министарству унутрашњих послова распоређен решењем тужене од 01.05.2016. године. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке Ђорђа Јовановића утврђено је да,

узимајући у обзир свако увећање основне месечне плате тужиоца на ранијем радном месту, укупна номинална позитивна нето разлика зараде тужиоца исплаћивана у спорном периоду износи 1.864.515,30 динара.

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио материјално право из одредби Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала и Закона о облигационим односима и усвојио тужбени захтев за исплату разлике у заради тужиоца у спорном периоду у односу на претходно радно место у МУП-у са којег је ступио на рад у Службу за борбу против организованог криминала (СБПОК) до двоструког износа основне зараде, у износима утврђеним из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, налазећи да се у конкретном случају као основ за обрачун разлике између припадајуће и исплаћене месечне нето плате тужиоца не може узети само номинални двоструки износ нето плате коју је тужилац остварио на претходном радном месту пре преласка у СБПОК, већ да свако повећање основне месечне плате на претходном радном месту последично доводи до увећања двоструког износа његове основне плате коју остварује у СБПОК.

Другостепени суд је, полазећи од утврђења износа основне плате тужиоца за јул 2009. године (без увећања за минули рад и стимулацију) као последњег месеца у коме је обављао послове код тужене пре распоређивања у СБПОК и износа плате која му је исплаћивана у спорном периоду, оценио да тужиоцу припада само разлика између двоструке плате радног места са кога је тужилац ступио на рад у СБПОК, без додатака, и плате исплаћене тужиоцу у спорном периоду, због чега је ставом првим изреке одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду у делу ставова првог и другог изреке којима је обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене плате, за спорни период исплати укупан износ од 74.631,80 динара, као и да у корист тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, а ставом другим изреке преиначио првостепену пресуду у преосталом делу ставова првог и другог изреке и одбио као неоснован тужбени захтев за износ од још 1.789.883,50 динара са доприносима за ПИО, јер су у спорном периоду тужиоцу исплаћени износи плате који премашују вредност двоструког увећања основне плате претходног радног места.

Основано се ревизијом тужиоца указује да се наведено становиште другостепеног суда у одбијајућем делу захтева заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела („Службени гласник РС“, бр. 42/2002...32/2013) прописано је да лица која обављају послове и задатке у посебним организационим јединицама из овог закона имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима, између осталих у Министарству надлежном за унутрашње послове на пословима са којих су ступили на рад у те организационе јединице. Ставом 2. истог члана прописано је да плате лица наведених у ставу 1. овог члана уређује Влада.

Одредбом члана 11. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције („Службени гласник РС“, бр. 94/2016, 87/2018) прописано је да лица која обављају послове и задатке, између осталог у Министарству унутрашњих послова - организационој јединици надлежној за сузбијање организованог криминала, имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима између осталог у министарству надлежном за унутрашње послове.

Према одредби члана 1. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 14/2003, са новелама) овом уредбом се уређују плате лица која обављају послове и задатке између осталог у Служби за сузбијање организованог криминала Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: Служба). Чланом 2. став 1. Уредбе, прописано је да се плата, између осталих, овлашћеног службеног лица у Служби, обрачунава и исплаћује у двоструком износу плате коју је остваривао на пословима са којих је ступио на рад у организациону јединицу из члана 1. ове уредбе. Чланом 3. ставом 2. Уредбе прописано је да запослени у Служби, који нема својство овлашћеног службеног лица (ОСЛ), има право на плату у двоструком износу плате која се обрачунава и исплаћује запосленом на одговарајућем радном месту у седишту Министарства унутрашњих послова. Чланом 3. ставом 5. Уредбе прописано је да се приликом обрачунавања двоструког износа плата не узимају у обзир додаци на плату утврђени законом, а ставом 6. истог члана да се додаци на плату утврђени законом запосленом коме се плата утврђује овом уредбом, обрачунавају у складу са законом, другим прописима и колективним уговором.

Полазећи од језичког тумачења одредбе члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела и члана 11. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, произлази да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа основне плате у овим организационим јединицама.

У смислу наведеног, по оцени Врховног суда Уредбом се установљава право тужиоцу, као овлашћеном службеном лицу (ОСЛ) запосленом у Служби за борбу против организованог криминала на исплату двоструког износа зараде коју би остварио у спорном периоду у односу на висину основне плате коју би примао на месечном нивоу на радном месту на коме је био претходно радно ангажован до момента премештаја у поменуту службу, с тим што то подразумева да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту, последично доводи до увећања двоструког износа основне плате у СБПОК, како је то правилно оценио првостепени суд.

Другостепени суд је погрешно применио материјално право приликом одмеравања двоструког износа месечне основне плате тужиоцу, јер је као мерило за обрачун двоструког износа основне плате у спорном периоду прихватио само онај износ који је тужиоцу исплаћен у месецу који је претходио распоређивању на радно

место у СБПОК, при чему није узео у обзир промене у висини основне плате које су уследиле у поменутом спорном периоду обрачуна, како је то правилно учинио првостепени суд. Наиме вештак је у налазу констатовао да је у утуженом периоду дошло до промене основне плате (основна плата се састоји од основице плате коју утврђује Влада и утврђених коефицијената плате) као и промене услова рада (чина, звања, стручне спреме, функције исл.) што је разлог због чега се разликује износ основне плате у утуженом периоду и основне плате тужиоца након преласка у Службу, а не због примене Уредбе. Из тог разлога нема места обрачуна разлике плате на начин што би се основна плата тужиоца са претходног радног места простом рачунском операцијом двоструко увећала и од тог износа одбила висина плате која је тужиоцу исплаћена у утуженом периоду, те тако добијени износ представљао тзв. позитивну разлику, односно висину неисплаћене плате, како је закључио другостепени суд. Поред тога, због неправилног обрачуна и исплате припадајуће плате тужиоцу, уследило је и умањење у исплати накнаде по основу минулог рада, чија висина је процентуално зависна од висине износа који се запосленом исплаћује по основу плате. Тужиоцу припада право на исплату разлике у заради са минулим радом, јер је тужилац овлашћено службено лице (ОСЛ) па се у односу на њега примењује одреба члана 3. став 6. уредбе, према којој се додаци на плату запосленом коме се плата утврђује овом уредбом, обрачунавају у складу са законом, другим прописима и колективним уговором, а не одредба члана 3. став 5. уредбе према којој се приликом обрачунавања двоструког износа плата запослених у Служби, који немају својство овлашћеног службеног лица, не узимају у обзир додаци на плату утврђени законом, како је то правилно закључио првостепени суд.

Из наведених разлога, Врховни суд применом члана 416. став 1. ЗПП ставом првим изреке, преиначио побијану другостепену пресуду у преиначујућем делу, тако што је жалбу тужене одбио као неосновану, првостепену пресуду потврдио у делу ставова првог и другог изреке којима је обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене плате, за период од 19.11.2015. године до 16.09.2018. године, исплати износ од још 1.789.883,50 динара (поред износа од 74.631,80 динара, правноснажно досуђеног ставом првим изреке првостепене пресуде), да у корист тужиоца на појединачне месечне износе уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, као и у делу става трећег изреке којим је обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од још 276.341,00 динара (поред износа од 26.514,00 динара, правноснажно досуђеног ставом трећим изреке првостепене пресуде) и одбио као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Тужиоцу према успеху ревизијском поступку и према вредности предмета спора побијеног дела правноснажне пресуде (1.789.883,50 динара), применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка у укупном износу од 244.500,00 динара и то за састав ревизије у износу од 49.500,00 динара и судске таксе на ревизију и на одлуку о ревизији у износу од по 97.500,00 динара, применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важеће у време изајвљивања ревизије и Таксене тарифе из Закона о судским таксама. Из наведених разлога, применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Врховни суд је оценио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. ЗПП, јер у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса, уједначавањем судске праксе и новим тумачењем права. Питање исплате разлике у заради до двоструког износа зараде тужиоца коју би остварио на пословима и задацима у МУП-у на пословима са којих је ступио у СБПОК уз ограничење из одредбе члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела, довољно је разјашњено у судској пракси, а образложења побијаних пресуда за одлуку о усвајању тужбеног захтева тужиоца у складу су са постојећом судском праксом у тумачењу и примени материјалног права, као и са правним ставом заузетим на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 13.10.2020. године.

Из наведених разлога, применом члана 404. ЗПП одлучено је као у ставу трећем изреке овог решења.

Испитујући дозвољеност ревизије тужене у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП и члана 420. став 6. ЗПП Врховни суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП је прописано да ревизија није дозвољена ако је изјављена против пресуде против које по закону не може да се поднесе. (члан 403. ст.1.и 3.)

Одредбом члана 441. ЗПП прописано је да је ревизија дозвољена у парницама о заснивању, постојању и престанку радног односа.

У споровима ради новчаног потраживања из радног односа ревизија је дозвољена под истим условима као и у имовинскоправним споровима који се односе на новчано потраживање.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба је поднета 19.11.2018. године. Вредност предмета спора побијеног дела правноснажне пресуде је 74.631,80 динара.

Како вредност предмета спора побијеног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни суд је оценио да ревизија тужене није дозвољена.

Поред наведеног, одредбом члана 28. став 1. ЗПП је прописано да се, ако је, између осталог, за утврђивање права на изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима само вредност главног захтева, док се према члану 2. истог члана не узимају у обзир, између осталог, трошкови поступка ако не чине главни захтев.

У конкретном случају ревизија тужене је изјављена и против решења којим је одлучено о трошковима првостепеног и другостепеног парничног поступка, што у овој правној ствари не представља главни захтев већ споредно потраживање, па ревизија тужене и из овог разлога није дозвољена.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 413. ЗПП одлучио као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**